

ЗМІСТ

ПРЕССЛУЖБА МОН УКРАЇНИ ІНФОРМУЄ 3

ОСВІТА І СУСПІЛЬСТВО

Василь Шинкарук. Впровадження педагогічних інновацій в освітньому процесі закладу вищої освіти в умовах воєнного стану 7

Дмитро Швець, Максим Корнієнко, Микола Семенишин, Алла Семенова, Віктор Бондаренко. Проблема управління науковими проектами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок 20

АНАЛІЗУЮТЬ НАУКОВЦІ

Василь Губарець. Університетська освіта: сучасний переклад і редакторський супровід відтворених текстів 48

Костянтин Корсак, Лариса Ляшенко. Витоки помилковості даних про минуле українців, поширених в Інтернеті 58

Георгій Почепцов. Пропаганда одночасно посилює і послаблює державу... 72

Валерій Швець. Чому Україні потрібна ядерна зброя? 80

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛГІЇ

Юрій Матвієнко, Світлана Нестуля, Світлана Шара. Використання іммерсивних технологій у роботі із дітьми з особливими освітніми потребами 84

Зміст. Продовження

Вища освіта і наука: огляд періодичних видань.....	95
Перелік статей та інших матеріалів, опублікованих у журналі	
“Вища школа” у 2022 р.	124
Contents	127

Головний редактор — К.М. Левківський

Редакційна колегія: К.С. Абдієв (Казахстан); В.П. Андрущенко; В.Д. Базилевич; В.І. Бондар; Л.В. Губерський; Т.-Л. Деордіца; Р.О. Додонов; М.Б. Євтух; Т.О. Коломоєць; А.Є. Конверський; В.Г. Кремень; А.І. Кузьмінський; В.І. Кушерець; І.Ф. Надольний; І.Ф. Прокопенко; О.Л. Шевнюк; В.Д. Шинкарук; В.С. Щербина

Над випуском працювали: В.П. Розумний, Ю.М. Слуцька — відповідальний секретар, Ю.А. Полулященко, Л.С. Кулешова, Ю.Ю. Степанчук, І.А. Олійник

На першій сторінці обкладинки — студенти та викладачі Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Індекс журналу в каталозі передплатних видань України: 21876

Журнал “Вища школа” внесено до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт з педагогіки (Постанова президії ВАК України від 22.12.2010 № 1-05/8) та філософії (Постанова президії ВАК України від 01.07.2010 № 1-05/5) на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України. Свідоцтво КВ № 12864-1748ПР від 27.06.2007. Усі права застережено. Передруки і переклади дозволяються лише за згодою автора та редакції. Редакція не обов’язково поділяє думку автора. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та іншої інформації несуть автори публікацій. Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

Журнал поширюється лише за передплатою. Авторський примірник можна придбати у книгарні “Абзац”, тел.: (044) 581-15-68, попередньо його замовивши.

Адреса редакції: 01054, м. Київ, вул. Стрілецька, 28.

Тел.: (044) 272-42-91; факс: (044) 234-23-36.

E-mail: slutska@society.kiev.ua <http://www.znannia.com.ua>

Видавець — Видавництво “Знання”, 01054, м. Київ, вул. Стрілецька, 28

Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК № 3596 від 05.10.2009 р.

Підписано до друку 12.09.2023. Формат 70х100 1/16.

Папір офс. № 1. Друк офс. Гарнітура Academy.

Ум. друк. арк. 11,2. Обл.-вид. арк. 11,2. Наклад 450 пр. Зам. №

© “Вища школа”, 2022

УДК 001.89:378(477)

Дмитро Швець, ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент;

Максим Корнієнко, проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Микола Семенишин, професор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент;

Алла Семенова, професор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор педагогічних наук, професор;

Віктор Бондаренко, головний науковий співробітник Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор філософських наук, професор

ПРОБЛЕМА УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ПРОЄКТАМИ В КОНТЕКСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА РЕПУТАЦІЙНИХ ПАРАМЕТРІВ ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВИХ РОЗВІДОК

У статті обґрунтовано теоретико-методологічні та методико-практичні напрями розв'язання актуальних проблем управління науковими проєктами в контексті академічної доброчесності, які покликані вирішувати завдання зменшення репутаційних ризиків вітчизняних наукових розвідок, що матимуть довгостроковий позитивний економічний ефект не тільки для науки й освіти, а й інших сфер життя в Україні; розкрито сутність ризик-орієнтованого підходу, який виступає методологічним підґрунтям конкретизації репутаційних ризиків в управлінні науковими проєктами. Доведено, що оптимальна залежність окремої репутаційної загрози у сфері управління науковими проєктами характеризує можливості або вразливості дотримання академічної доброчесності та складається з відповідного переліку показників. У такому аспекті представлені покроковий алгоритм управління науковими проєктами та практичні шляхи його реалізації з позицій посилення уваги до процесуально-методичних предикторів репутаційних загроз; обумовлені можливості поліпшення дидактичних засад управління науковими проєктами та методично-практичного забезпечення організаційно-керівної та фасилітаційної допомоги у написанні й оформленні дисертаційних досліджень. Конструктивність підходів продемонстрована у цілісному поєднанні та використанні новітніх наукових здобутків на прикладі

впровадження авторського навчального посібника “Менеджмент наукових проєктів та політика академічної доброчесності у схемах і таблицях”, зміст якого й відображає як цільові очікування соціуму, так і суб’єктів освітньо-наукового процесу закладів вищої освіти з особливими умовами навчання системи МВС, виступаючи комплексною основою навчально-методичної системи у сфері управління науковими проєктами з можливістю дотримуватись високих рівнів академічної доброчесності.

Ключові слова: управління науковими проєктами, репутаційні ризики, академічна доброчесність, наукометрична культура дослідника, параметри якості вищої освіти, антикорупційна програма.

В умовах повномасштабного вторгнення РФ на територію нашої країни виклики сьогодення щодо важливості становлення у вищій школі конкурентоспроможних фахівців і зростаючих соціальних потреб у гуманітарному знанні спеціалістів, котрі мають набути (і розвинути) у ЗВО високих рівнів компетентностей у напрямі реалізації ключових аспектів менеджменту наукових проєктів, включаючи особистісно-професійне призначення наукового керівника, значно підвищують роль не тільки сутності концепції академічної доброчесності, а й її науково-методологічного збагачення у плані своєрідності теоретико-методичної структури її практичної реалізації в контексті репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок.

Звісно, обмірковуючи з цих прозицій концепцію управління науковими проєктами, необхідно спиратись на дослідження закордонних і українських науковців: з одного боку — на науковий фонд, напрацьований і вітчизняними дослідниками, і вченими зарубіжжя, а з іншого — також і на результат набутої особистісно-професійної саморефлексії здобувачів третього рівня вищої освіти в оволодінні менеджментом наукових проєктів. Зазначене, на думку авторів, і стало теоретико-методологічною основою методично-практичного розв’язання проблеми управління науковими проєктами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок як орієнтир. Саме останнє є нині вкрай необхідним і важливим не тільки в цей особливий період воєнного стану, а набуватиме все більшої актуальності у довготривалій перспективі й у період після повного відновлення українського соціуму.

Сучасна світова і вітчизняна наукова спільнота наразі стоїть перед різноманітними викликами та завданнями, які потребують не лише глибоких знань і професійної компетентності, але й здатності ефективно управляти проєктами, дотримуючись етичних норм і принципів академічної доброчесності¹. Штучний інтелект і автоматизація вже зумовили революційні зміни в багатьох галузях. Згідно з дани-

¹ Параметри якості вищої освіти офіцерів Національної поліції за умов імперативу людиномірних сенсів (теорія і практика) : монографія [Ел. ресурс] / М.О. Семенишин, А.В. Семенова, І.В. Клименко та ін. — Одеса : Юридика, 2023. — 440 с. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/ba00aae3-e0d0-4052-9d21-f764bec49e5e>.

ми Всесвітнього економічного форуму², у 2030 році більш ніж половина робіт, які необхідно буде виконувати, вимагатимуть нових підходів і технологій.

Правоохоронні органи “в ході збройної агресії російської федерації проти України зіштовхнулись із безпрецедентними викликами у своїй діяльності, насамперед безпековими, на які довелося оперативно реагувати. Серед них — організаційні та інші проблеми, що вплинули на здатність органів правопорядку ефективно виконувати свої функції із забезпечення національної безпеки України в низці аспектів. Водночас у суспільства зберігся чіткий запит на рішучі та позитивні зміни в усіх сферах життя, у тому числі правоохоронній, після перемоги України”³. Отже, правоохоронним органам необхідно підвищувати ефективність і результативність у виявленні та розв’язанні проблемних питань і прогалів як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі, серед яких одним із найважливіших є збереження і підвищення рівня довіри до органів державної влади, ЗСУ, МВС.

На виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки й оборони України на 2023—2027 роки, затвердженого Указом Президента України від 11.06.2023 № 273, міститься заувага такого змісту: що “...зміни в системі органів правопорядку мають бути комплексними і стосуватися всіх аспектів їх функціонування: від підготовки та добору високопрофесійних співробітників на службу до забезпечення ефективності функціонування системи з урахуванням міжнародних стандартів”⁴. Тож питання підготовки сучасних, конкурентоспроможних кадрів у ЗВО системи МВС з особливими умовами навчання в аспекті менеджменту наукових проєктів і політики академічної доброчесності набувають особливо важливого значення. Адже “стратегічна й оперативна здатність органів правопорядку та прокуратури служити людям, захищати порядок, громадську та державну безпеку з дотриманням прав людини і стандартів підзвітності, що інтегрує Україну в загальноєвропейський простір свободи, безпеки та справедливості”⁵, втілюється у життя людьми, які присягнули на вірність народу, людьми, які мають можливість і зобов’язані бути прикладом чесності, професіоналізму й самовідданості.

Вищеокреслене, власне, представлене у Загальних принципах Міжнародного кодексу поведінки державних посадових осіб, який було схвалено Резолюцією 51/59 від 23 липня 1996 року: “Державна посада, як вона визначається у національному законодавстві, — це посада, наділена **довірою**, яка передбачає

² Future of Jobs Report. 2023. World Economic Forum [El. resource]. — URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf.

³ Про затвердження Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023—2027 роки [Ел. ресурс] : Указ Президента України від 11.05.2023 № 273. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text>.

⁴ Там само.

⁵ Там само.

зобов'язання діяти в інтересах держави. Тому державні посадові особи виявляють абсолютну відданість державним інтересам своєї країни, які представлені демократичними інститутами влади”⁶. Із цих позицій, “...знаючи, що корупція становить серйозну загрозу основним принципам і цінностям Ради Європи, підтримує віру громадян у демократію, руйнує правління закону, порушує права людини, перешкоджає соціально-економічному розвитку...”, цілісність механізму мінімізації корупційних ризиків обґрунтовано у “Резолюції ради Європи (97) 24 про двадцять принципів боротьби з корупцією”⁷.

Саме у такому ракурсі, “будучи переконаними, що корупція є серйозною загрозою для верховенства права, демократії, прав людини, рівності та соціальної справедливості, що перешкоджає економічному розвитку і створює небезпеку для стабільності демократичних інституцій та моральних основ суспільства”, й було розроблено Рекомендації Ради Європи (2000) 10 Комітету Міністрів державам — членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців, прийняті Кабінетом міністрів Ради Європи на 106-й сесії 11 травня 2000 року та Модельний кодекс поведінки для державних службовців, який є додатком до Рекомендацій. У документі зазначено, зокрема, таке: “щоб уряди держав-учасниць заохочували, відповідно до національного законодавства та принципів державного управління, прийняття національних кодексів поведінки державних службовців, базуючись на модельному кодексі поведінки для державних службовців, який є додатком до цієї Рекомендації, і уповноважено Групу держав проти корупції (ГРЕКО) контролювати виконання цієї Рекомендації”⁸.

З метою “сприяння співробітництву в справі більш ефективного попередження транснаціональної організованої злочинності та боротьби з нею” Законом України від 04.02.2004 № 1433-IV було ратифіковано Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000⁹. “Враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, усвідомлюючи важливість зміцнення міжнародного співробітництва у галузі боротьби з корупцією, наголошуючи, що корупція є однією із найнебезпечніших загроз правопорядку, демократії, правам людини, чесності та соціальній справедливості і що вона перешкоджає економічному розвитку та загрожує на-

⁶ Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб : схвалений Резолюцією від 23.07.1996 № 995_788 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text.

⁷ Резолюція Ради Європи (97) 24 про двадцять принципів боротьби з корупцією [Ел. ресурс] : прийнята Комітетом міністрів 06.11.1997 на 101-й сесії. — Режим доступу: <http://nkkspk.com.ua/UK/rezolyuciya-97-24-komiteta-ministrov-soveta-evropy-o-dvadcati-principax-borby-s-korruptiej/>.

⁸ Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів державам — членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців [Ел. ресурс] : прийнята Кабінетом міністрів Ради Європи 11.05.2000 на 106-й сесії. — Режим доступу: https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/Rekomend_poved_DS.pdf.

⁹ Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000 [Ел. ресурс] : ратифікована Законом України від 04.02.2004 № 1433-IV. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text.

лежному і справедливому функціонуванню країн із ринковою економікою, визнаючи, що корупція має негативні фінансові наслідки для громадян, компаній і держав, а також для міжнародних установ...”, ратифіковано Законом України від 16.03.2005 № 2476-IV Цивільну конвенцію про боротьбу з корупцією¹⁰.

Ставлячи за мету: “а) сприяння вжиттю й посиленню заходів, спрямованих на більш ефективне й дієве запобігання корупції та боротьбу з нею; б) заохочення, сприяння та підтримку міжнародного співробітництва й технічну допомогу в запобіганні корупції та в боротьбі з нею, зокрема у поверненні активів; с) заохочення чесності, відповідальності й належного управління громадськими справами й державним майном”, Законом України від 18.10.2006 № 251-V було ратифіковано Конвенцію ООН проти корупції¹¹.

У результаті проробленої авторами аналітичної роботи є підстави додати: окрім означеного документа, “наголошуючи, що корупція загрожує правопорядку, демократії та правам людини, руйнує належне управління, чесність та соціальну справедливість, перешкоджає конкуренції та економічному розвитку і загрожує стабільності демократичних інститутів і моральним засадам суспільства, вважаючи, що ефективна боротьба із корупцією вимагає розширення, активізації та поліпшення міжнародного співробітництва у кримінальних справах...”, 18 жовтня 2006 року Конвенцію Ради Європи про кримінальну відповідальність за корупцію було ратифіковано Законом України № 252-V із заявою¹².

З метою мінімізації корупційних ризиків у структурних підрозділах Національної поліції України, відповідно до ст. 37 Закону України “Про запобігання корупції”, Закону України “Про Національну поліцію”, з метою формування у поліцейських почуття відповідальності стосовно дотримання професійно-етичних норм поведінки під час виконання службових обов’язків, а також сприяння посиленню авторитету та довіри громадян до Національної поліції України наказом МВС від 09.11.2016 № 1179 було затверджено “Правила етичної поведінки поліцейських”. “Ці Правила є узагальненим зібранням професійно-етичних вимог щодо правил поведінки поліцейських та спрямовані на забезпечення служіння поліції суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку на засадах етики та загальнолюдських цінностей”¹³.

¹⁰ Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією [Ел. ресурс] : ратифікована Законом України від 16.03.2005 № 2476-IV. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.

¹¹ Конвенція Організації Об’єднаних Націй проти корупції [Ел. ресурс] : ратифікована Законом України від 18.10.2006 № 251-V. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.

¹² Конвенція Ради Європи про кримінальну відповідальність за корупцію [Ел. ресурс] : ратифікована із заявою Законом України від 18.10.2006 № 252-V. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.

¹³ Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських [Ел. ресурс] : наказ МВС від 09.11.2016 № 1179. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>.

Зважаючи, на те, що Міністерство внутрішніх справ України проводить політику, спрямовану на “запобігання і протидію корупції в апараті МВС та територіальних органів з надання сервісних послуг МВС, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС, а також у Національній гвардії України, Національній поліції, Державній прикордонній службі України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Державній міграційній службі України, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ”, засади відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у МВС конкретизовано в Антикорупційній програмі Міністерства внутрішніх справ України на 2020—2022 роки, яку було затверджено наказом МВС України від 31.01.2020 № 84¹⁴.

Слід враховувати і правовий статус, адже освітня діяльність закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС визначена окрім інших нормативних документів про вищу освіту, ще й відповідними положеннями МВС¹⁵. Крім того, “освітній процес у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання МВС орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення знань, швидкої адаптації до змін у правоохоронній сфері та організації праці в умовах воєнного стану. Він базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності і безперервності та завдяки гармонійному поєднанню всіх наведених аспектів дозволить досягти головної мети — підготовки освічених фахівців та професіоналів у галузях Права та Цивільної безпеки”¹⁶. Отже, невід’ємною складовою підготов-

¹⁴ Антикорупційна програма Міністерства внутрішніх справ України на 2020—2022 роки [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://mvs.gov.ua/uk/prevention-corruption/onovlena-antikorupciina-programa-mvs-ukrayini-na-2020-2022-roki/antikorupciina-programa-ministerstva-vnutrisnix-sprav-ukrayini-na-2020-2022-roki-stanom-na-10052022> (Антикорупційну програму було розроблено відповідно до ст. 19 Закону України “Про запобігання корупції” з урахуванням розпоряджень КМУ від 05.10.2016 № 803-р “Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади” від 23.08.2017 № 576-р, а також положень Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126, Методичних рекомендацій щодо підготовки антикорупційних програм органів влади, затверджених рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 19.01.2017 № 31 та Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 08.12.2017 № 1379).

¹⁵ Про затвердження Положення про вищі навчальні заклади МВС : наказ МВС України від 14.02.2008 № 62 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0193-08#Text>; Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС : наказ МВС України від 14.02.2008 № 69 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0069320-08#Text>; Про затвердження Положення про порядок відрядження, переривання навчання, поновлення і переведення курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів МВС : наказ МВС України від 07.09.2009 № 381 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0911-09#Text>.

¹⁶ Сіфоров О.І. Особливості освітнього процесу в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання / О.І. Сіфоров // Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання: право-

ки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти у ЗВО з особливими умовами навчання системи МВС є педагогічна практика не тільки у ЗВО, а також у центральних та територіальних підрозділах національної поліції та інших правоохоронних органах за напрямом дослідження. Там аспіранти й ад'юнкти мають можливість проводити заняття з особовим складом, тож питання управління науковими проектами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок набувають найважливішого значення.

В основу методико-практичного вирішення цієї проблеми автори заклали ідею, з одного боку, важливості для подальшого впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків у системі МВС та підвищення рівня довіри громадян до діяльності правоохоронних органів, а також того, що наразі велика кількість випускників ЗВО системи МВС працюють у державних правоохоронних антикорупційних органах, усі ЗВО з особливими умовами навчання, "...усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та доброчесності, прагнучи забезпечувати свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, а також в інтересах держави та народу України..."; з іншого — самоцінності розробки і затвердження наказом ректора власних антикорупційних програм. Адже саме тут мають місце орієнтири, котрі "...проголошують, що всі учасники освітнього процесу, керівництво та працівники університету у своїй діяльності, а також у правовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами керуються принципами нульової толерантності до корупції у будь-яких формах та проявах і вживають (вживатимуть) всіх заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, передбачених законодавством та цією Програмою..."¹⁷.

Методико-практичне вирішення проблеми управління науковими проектами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок, що пропонується, має відображати ще один важливий аспект. Як уже зазначалось, у документі "Аналітична записка. Академічна доброчесність. Аналітичний звіт та рекомендації" проєкту USAID "Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні "Взаємодія!" (2018)¹⁸, метою якого була допомога Україні у зменшенні рівня корупції та підвищенні підзвіт-

вий статус та особливості функціонування [Ел. ресурс] : матеріали Всеукр. науково-пед. конф. з підвищення кваліфікації. 1 травня — 11 червня 2023 року. — Одеса : Гельветика, 2023. — С. 89—93. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/5608>.

¹⁷ Антикорупційна програма Одеського державного університету внутрішніх справ на 2023—2025 роки [Ел. ресурс]. — Режим доступу: https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Антикорупційна_програма_ОДУВС_на_2023_2025_роки.pdf.

¹⁸ Академічна доброчесність. Аналітичний звіт та рекомендації (2018) : аналітична записка / Проєкт "Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні "Взаємодія!" USAID [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/Analitichna-zapyska-akademichna-dobrochesnist.pdf>.

ності та прозорості управління, визнання повноважень ключових урядових інституцій у боротьбі з корупцією, побудова громадської підтримки та участі в антикорупційних зусиллях і зменшенні толерантності громадян до корупції, зазначено, що “у розвинених країнах академічна доброчесність визначається як критично важлива для забезпечення довіри до наукових результатів та до підтвердження результатів освіти випускників навчальних закладів. У світі можна спостерігати три типи реакцій на проблему академічної недоброчесності. Це:

- 1) повне замовчування проблеми та декларування її відсутності;
- 2) теоретичні розмови про академічну доброчесність на фоні замовчування та відмови розбирати конкретні випадки, аж до оголошення викриттів академічної недоброчесності порушенням “академічної етики”;
- 3) відкрите та доброчесне ставлення до проблеми, моніторинг та розгляд виявлених випадків недоброчесності та розробка заходів для попередження академічної недоброчесності”¹⁹.

У документі зазначається, що “увага до проблематики академічної доброчесності виникла в Україні, з одного боку, з декларованого бажання долучитись до світових та європейських стандартів, а з іншого — внаслідок публічного викриття численних прикладів академічної недоброчесності (в основному це були випадки академічного плагіату). Поки що в Україні переважно має місце реакція на проблему академічної недоброчесності в основному за типом 2 — тобто проголошуються декларації, вносяться положення до законів та нормативних документів щодо вимог дотримання принципів академічної доброчесності. Проте реальне забезпечення академічної доброчесності в науці та освіті далеко не завжди здійснюється: значна кількість виявлених випадків недоброчесності не розглядається; органи виконавчої влади, відповідальні за державний нагляд в галузі освіти, йдуть на порушення власних нормативних документів для збереження статусу осіб, які порушили стандарти академічної доброчесності, в свідомості учнів та студентів панує думка про прийнятність списування та академічного плагіату”²⁰.

Чим умотивований акцент методико-практичного вирішення проблеми управління науковими проектами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок саме окресленим вище аспектом?

По-перше, намаганням підкреслити, що “політика толерантності до академічної недоброчесності, особливо щодо посадових осіб та членів їхніх сімей, та обраних “наукових спільнот”, які мають значний адміністративний та політичний вплив, існує одночасно з формальним застосуванням “перевірки на плагіат”

¹⁹ Академічна доброчесність. Аналітичний звіт та рекомендації (2018) : аналітична записка / Проект “Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні “Взаємодія!” USAID [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/Analitichna-zapyska-akademichna-dobrochesnist.pdf>.

²⁰ Там само.

для студентів та здобувачів наукових ступенів, яке може мати значні ризики несправедливих звинувачень та корупції. До того ж додаткову проблему становить недовіра репутаційних механізмів впливу на порушників стандартів академічної доброчесності”²¹.

По-друге, конкретизацією того факту, що “метою проєкту USAID “Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні “Взаємодія!” є виявлення можливих корупційних ризиків та підготовка рекомендацій щодо їх мінімізації та щодо підтримки стандартів академічної доброчесності в освітній та науковій системі України саме для державних органів, наукових та освітніх установ та учасників дослідницького та освітнього процесу з подальшим внесенням змін до стратегічних документів та нормативно-правових актів, що регламентують дотримання стандартів академічної доброчесності та порядок дій, у разі їх порушення”²².

По-третє, акцентуалізацією положень про те, що “стратегічні документи та політики в галузі забезпечення якості вищої освіти, розвитку науки та інновацій, мають передбачати перехід до відкритих та прозорих процедур забезпечення дотримання стандартів академічної доброчесності та академічної етики, яке має включати моніторинг та дотримання процедур розгляду конкретних порушень, без приховування таких порушень, а також покарання практики академічної недоброчесності...”²³.

Отже, саме у такому ракурсі Одеський державний університет внутрішніх справ (власне, як і всі ЗВО системи МВС) також має “свій” етичний кодекс — Кодекс академічної доброчесності, який був схвалений рішенням Вченої ради (протоколом № 2 від 08.10.2021) та затверджений наказом ОДУВС № 425²⁴. Принагідно слід зазначити, що вимогою сьогодення є осучаснення і збагачення теоретичних основ не тільки сутності академічної доброчесності, а й усього того навчально-методичного контенту, що є системотвірним у якісній підготовці нового покоління здобувачів освіти²⁵, які мають намір працювати у науковій та

²¹ Академічна доброчесність. Аналітичний звіт та рекомендації (2018) : аналітична записка / Проєкт “Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні “Взаємодія!” USAID [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/Analichna-zapyska-akademichna-dobrochesnist.pdf>.

²² Там само.

²³ Там само.

²⁴ Кодекс академічної доброчесності Одеського державного університету внутрішніх справ [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://oduv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-ODUVS-.pdf>.

²⁵ Bondarenko V. Processes of reforming the educational policy of Ukraine and the countries of the European Union: a comparative analysis [El. resource] / Victor Bondarenko, Alla Semenova, Tamara Vysotska // EUREKA: Social and Humanities. — 2021. — № 6. — Nov. 30. — P. 52—67. — URL: <https://ssrn.com/abstract=3982238>; Bondarenko V., Semenova A. Targets of strategic development of educational policy of Ukraine under integration into the European educational area: social and personal dimensions of cultural and historical integrity [El. resource] / Victor Bondarenko, Alla Semenova // Education: Modern Discourses. — 2020. — № 3. — P. 13—26. — URL: <https://doi.org/10.37472/2617-310>.

науково-педагогічній сфері системи МВС, а також усіх тих, хто, незалежно від фаху, у процесі реалізації професійних функцій здатний насамперед бачити людину “мірою всіх речей”. Адже, власне, сутність понять “добро” і “чесність” свідчать, що це високі моральні цінності, які є надважливими для формування у людини позитивних якостей характеру. Саме вони сприяють моральному розвитку особистості, її раціональному мисленню й об’єктивності суджень про світ навколо. Утім, сучасні умови існування людства у цілому й Української науково-освітньої спільноти зокрема мають наповнювати поняття “добро” новим змістом — прагненням особистості та суспільства до створення образу довершеності, ідеалу моральної досконалості, людяності.

Дослідження репутаційних параметрів для вітчизняних наукових розвідок в контексті академічної доброчесності зараз лише з’являється як у науковому, так і в освітньо-професійному дискурсі. Спираючись на теоретико-методологічні засади репутаційного менеджменту, О. Кривда зауважує, що “репутація є дуже цінним, але водночас чутливим і вразливим нематеріальним активом... Адже кожне підприємство майже щоденно наражається якщо не на втрату, то підрив своєї репутації, що може призвести до негативних наслідків у вигляді зменшення продажів, втрати клієнтів, падіння цін на акції та відходу інвесторів. Ризик втрати репутації насправді є неодмінним елементом, який супроводжує кожную людську діяльність у суспільстві. Хоча не можна його уникнути, ним можна і потрібно управляти”²⁶. У такому ракурсі експерти *Reputation Capital Group* у сучасних прикладних аналітичних дослідженнях репутаційного менеджменту пояснюють, що: “сьогодні ми живемо в епоху, коли ...ключового значення набувають прозорість у веденні бізнесу, прихильність принципам відкритості та участь у вирішенні соціальних питань. Де головними особливостями епохи є принципи репутаційної економіки, перетворення довіри у головну валюту бізнесу”²⁷. Так, уже понад десять років *The Rep Trak Company*TM складає щорічний рейтинг 100 найавторитетніших компаній, щоб відзначити світових лідерів корпоративної репутації провідних компаній світу — *Global RepTrak*[®] 100, що демонструє, як зацікавлені сторони відчують, думають і діють щодо компаній у всьому світі²⁸. Крім того, репутаційний рейтинг визначається не тільки для окремих компаній, а й для відповідних галузей. Аналітичний аналіз даних,

²⁶ Кривда О.В. Джерела та детермінанти репутаційного ризику сучасного підприємства [Ел. ресурс] / О.В. Кривда // Економічний вісник НТУУ “КПІ”: зб. наук. пр. — 2019. — № 16. — С. 215—224. — Режим доступу: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.16.2019.181853> <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/181853/181734>.

²⁷ Репутаційна економіка: головні факти про епоху, в якій ми живемо [Ел. ресурс] / Reputation Capital Group. — Режим доступу: <https://reputationcapital.blog/2021/03/reputatsiina-ekonomika-holovni-fakty-pro-epokhu-v-iakii-my-zhyvemo/?lang=uk>.

²⁸ Global Corporate Reputation Scores Continue to Decline According to the 2023 Global RepTrak(R) 100 from The RepTrak Company. April 3, 2023 [El. resource]. — URL: <https://www.accesswire.com/747108/Global-Corporate-Reputation-Scores-Continue-to-Decline-According-to-the-2023-Global-RepTrakR-100-from-The-RepTrak-Company>.

інфоргафіка результатів глобального дослідження репутації *Global RepTrak 100* свідчить про наявність великої кількості нових важливих фактів і закономірностей, що досліджуються у межах методології репутаційної економіки та управління ризиками.

Чим є, по суті, репутаційний ризик? Зауважимо, що поняття *ризик* у класичній економічній теорії було сформульовано ще в XVII ст. англійськими вченими Джоном С. Міллем (1806—1873) та Нассау В. Сеніором (1790—1864). На їхню думку, “ризик визначається як збиток, завданий здійсненням обраного рішення. Тому можна сказати, що майже кожна свідомо людська дія є такою загрозою. Вона ризикована, тому що не можна точно визначити та передбачити її наслідки. Це пов’язано з тим, що ми живемо в мінливому, бурхливому середовищі, і результати нашої діяльності визначаються багатьма важко передбачуваними чинниками... Якщо організація хоче створити міцну репутацію, вона повинна визнати той факт, що неможливо уникнути неправильних кроків. Припускаючи таку можливість, слід бути підготовленим до швидкої реакції у таких випадках²⁹: *бути чесним* — визнати свою помилку; *брати на себе відповідальність* — не намагатися скидати її на інших; *бути готовим до змін* і прийняття втрат; підготувати й послідовно реалізовувати план відновлення. Таким чином, відправною точкою процесу управління ризиком репутації компанії є його прийняття³⁰.

Загалом, “розкриваючи зміст дефініції “*ризик*”, перш за все потрібно звернути увагу на його комплексність і полінауковість. Значення цього поняття вкрай варіативне, але в будь-якому разі воно пов’язане із ситуацією невизначеності. Загальні наукові засади цього поняття також мали свій розвиток у соціології, економіці, прикладній математиці, психології, девіантології тощо. Останні роки дослідження ризику поширене і в політичній та юридичній науках. Конструкт ризику, який зазвичай став досить широко присутнім у публічних дебатах, має мало спільного з обрахуванням шансів. Проте він є комплексним поєднанням визначення змісту певної загрози та оцінок її масштабу, імовірності й абсолютної або відносної цінності настання чи нездійснення цієї події. У будь-якому разі ризик розглядається як постійний атрибут управлінської діяльності³¹.

Ризик репутації може мати різні джерела та причини, а значить, і різні характер та масштаб. Серед основних стратегій управління ризиком такі³²:

²⁹ Honey G. Guide to Reputation Risk / G. Honey, A. Short // Gower Publishing, England-USA, 2009. — P. 29.

³⁰ Кривда О.В. Джерела та детермінанти репутаційного ризику сучасного підприємства [Ел. ресурс] / О.В. Кривда // Економічний вісник НТУУ “КПІ” : зб. наук. пр. — 2019. — № 16. — С. 215—224. — Режим доступу: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/181853/181734>.

³¹ Користін О.Є. Методологічні засади оцінювання ризиків у правоохоронній діяльності / Олександр Євгенійович Користін, Наталія Петрівна Свиридчук // Наука і правоохорона. — 2020. — № 3 (49). — С. 191—197.

³² Brady A. Corporate Reputation. Perspectives of Measuring and Managing a Principal Risk / A. Brady, G. Honey // The Chartered Institute of Management Accountants. — London, 2007. — P. 19—23.

передача (трансфер) ризику, *уникнення* ризику, *управління* ризиком, *пом'якшення* ризику. *Трансфер* ризику полягає у передачі його повністю або частково іншим юридичним особам, якими найчастіше є страхові організації. Передача ризику може також здійснюватися за допомогою інших фінансових інструментів, наприклад сек'юритизації (англ. *Securities* "цінні папери") — способу залучення оригінатором (підприємством або банком) коштів від розміщення цінних паперів. Передача ризику може застосовуватися до конкретних імовірних подій, таких як хвороба, втрата роботи, крадіжка. Іншим рішенням є *уникання* ризику. Воно дозволяє уникнути ситуацій, що призводять до певних загроз, наслідки яких відомі та чітко визначені. Це стосується проблем та сфер, що падають під дію законодавчих положень та системи етичних стандартів. Помилки, що виникають унаслідок порушення прав (наприклад, корупція, зловживання, шахрайство), не можуть бути виправдані чи пробачені. *Управління ризиками* передбачає планування, моніторинг та контроль факторів, що є потенційними причинами ризику. Такий підхід стосується сфери *реальної діяльності людини*, в якій вона може свідомо приймати рішення, а її результати можна виміряти. У таких випадках ризик не може бути переданий стороннім особам, і його не можна уникнути. Також існують ще й такі джерела ризику, на які людина не має жодного впливу. Мова про непередбачувану поведінку інших людей та загрози природного походження (наприклад, повені, пожежі, посухи, урагани). Цього типу ризику неможливо уникнути, повністю перенести на третіх осіб чи керувати ним. Єдиним рішенням є пом'якшення або редукція наслідків таких випадків.

Що стосується *ризiku репутації*, то тут можна брати до уваги лише три рішення: уникнення, управління та пом'якшення наслідків. Але більшість організацій визнають важливість репутації лише тоді, коли вона втрачена або запламована. Вони прагнуть зосередити свою увагу на подоланні загроз, які вже з'явилися. Це не є управління ризиками, це — *кризове управління*. Метою управління репутаційними ризиками є виявлення потенційних джерел та детермінант ризику репутації, які конкретизуються у трьох площинах: культурний ризик, ризик управління та зовнішній ризик. Так, *культурний* ризик закладений в організаційну культуру й, отже, відноситься до кодексів і норм поведінки, процедур і принципів функціонування, системи цінностей організації. Ризик *управління* (стратегічний та операційний) стосується сфери прийняття рішень та виконання завдань усіма працівниками — від найнижчого до найвищого рівня в організаційній структурі. Поява зовнішнього ризику пов'язана з тим, що помилки, зроблені різними організаціями, з якими співпрацює підприємство на ринку, опосередковано обтяжують і саме підприємство³³.

³³ Кривда О.В. Джерела та детермінанти репутаційного ризику сучасного підприємства [Ел. ресурс] / О.В. Кривда // Економічний вісник НТУУ "КПІ": зб. наук. пр. — 2019. — № 16. — С. 215—224. — Режим доступу: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/181853/181734>.

Експерти трьох міжнародних дослідницьких компаній RIMS, Airmic і The RepTrak Company в загальному звіті “Усунення прогалин в управлінні: репутаційні ризики” (*Closing the Gaps on Reputational Risk Management, 2020*)³⁴ визначили шість основних викликів у сфері ризик-менеджменту:

- відсутність чіткого розуміння суті репутації і стандартів її вимірювання;
- невизначеність у класифікації репутаційних ризиків і причин їх виникнення;
- брак даних, що дозволяють визначити реальний вплив репутаційних ризиків на бізнес;
- відсутність системи, здатної об'єднати стратегічні, операційні та тактичні аспекти у процесі управління репутаційними ризиками;
- відсутність розуміння, до чийої сфери відповідальності віднести управління репутаційними ризиками;
- необхідність визначення оптимального плану протидії репутаційним ризикам і ролі в ньому страхування.

У ході цього дослідження³⁵ була відзначена універсальність означених викликів для всіх компаній незалежно від їх галузі, чисельності персоналу та місця діяльності. Також експерти виділили чотири *принципи*, які формують підходи до страхування від репутаційних ризиків:

- Формування ефективної системи регулярного вимірювання репутації.
- Визначення профілів репутаційних ризиків.
- Убезпечення компанії від можливих збитків для репутації через належність до певної галузі.
- Створення короткострокового, середньострокового та довгострокового планів роботи з ризиками.

Міжнародна спільнота на основі узагальнення наявних даних і досвіду намагається стандартизувати загальні алгоритми діяльності, базуючись на аналізі та оцінюванні ризиків. Із 2009 року приймаються міжнародні стандарти з ризик-менеджменту, зокрема:

- ISO Guide 73:2009 Risk management — Vocabulary;
- ISO/IEC 31000:2009 Risk management — Principles and guidelines;
- ISO/IEC 31010:2009 Risk management — Risk assessment techniques;
- ISO 31000:2018 Risk management — Guidelines (замінює видання 2009 року).

ISO 31000 прийнято як національний стандарт більш ніж п'ятдесятьма національними органами зі стандартизації, охоплюючи понад 70 % населення світу. Він також прийнятий деякими організаціями ООН і національними урядовими організаціями як основа для розробки власних ризик-орієнтованих стандартів і методик.

³⁴ Гош О. Репутаційні ризики: новий погляд на проблему [Ел. ресурс] / Олексій Гош // Reputation Capital Group. — Режим доступу: <https://reputationcapital.blog/2021/06/reputacionnye-riski-novyy-vzglyad-na-problemu/?lang=uk>.

³⁵ Там само.

У стандарті ISO 31000:2018 визначено три складових управління ризиком: принципи, структура, процес. Усі ці три складники ризик-менеджменту, як і весь стандарт, побудовані згідно з циклом Шухарта — Демінга — моделі безперервного поліпшення процесів (цикл PDCA — планує (*Plan*), роби (*Do*), перевіряй (*Check*), впливай (*Act*), яка застосовується в різноманітних сферах діяльності (наприклад, управління якістю) і дозволяє ефективно керувати цією діяльністю на системній основі). Запропонована структура стандарту дозволяє вибудовувати в організації інтегровану систему управління, створену на ризик-орієнтованому підході, а сам процес управління ризиком стає невід’ємною складовою всієї бізнес-стратегії організації³⁶, оскільки оцінювання ризику не є самостійною діяльністю і їй належить повністю інтегруватися в усі компоненти процесу управління.

У дослідженнях проблем оцінювання ризиків у правоохоронній діяльності³⁷ акцентується увага на дослідницьких проектах, які втілюються на основі оцінювання ризиків, їх моделюванні та прогнозуванні з метою реалізації загального концепту стратегічного аналізу; розробляються експериментальні алгоритми аналізу загроз та ризиків, методологія їх оцінювання та прогнозування, що стосується як запровадженої системи індикаторів, структури даних, оціночної градації та визначення генеральної експертної сукупності, так і підходів до реалізації окремих методів та інструментів обробки й аналізу даних та інтерпретації результатів. Проводяться також дослідження, спрямовані на створення прогностичних моделей для зниження ризиків виявлених кіберзагроз. Адже “сучасні виклики національній безпеці безперечно потребують системного прогнозування з точки зору оцінки ризиків, необхідним є стратегічний аналіз, що є проєктивним базовим документом”³⁸.

Прогнозування здійснюється за допомогою моделі лінійної регресії з урахуванням оптимальної залежності конкретних загроз, де основою методології є ризик-орієнтований підхід. Проте існує проблема фактичного браку знань та системності у реалізації державної правоохоронної політики на всіх рівнях менеджменту, навіть у випадку щирого бажання спрогнозувати майбутні умови та наслідки реалізації. З іншого боку, наявність системи необхідних знань не завжди є гарантом компетентності та здатності до передбачення на основі прогнозування ризиків. Компетентність за нинішніх умов базується на сучасній методології ризик-менеджменту та використанні відповідних методик і технологічного інструментарію³⁹.

³⁶ Огляд міжнародних стандартів з управління ризиками 10.08.2018 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://orpb.com.ua/news/oglyad-mizhnarodnyh-standartiv-z-upravlinnya-ryzykamy>.

³⁷ Користін О.Є. Методологічні засади оцінювання ризиків у правоохоронній діяльності / Олександр Євгенійович Користін, Наталія Петрівна Свиридюк // Наука і правоохорона. — 2020. — № 3 (49). — С. 191—197.

³⁸ Там само.

³⁹ Risk Forecasting of Data Confidentiality Breach Using Linear Regression Algorithm [El. resource] / Oleksandr Korystin, Nataliia Svyrydiuk, Olena Mitina // MECS I.J. Computer Network and Information Security. — 2022. — № 4. — P. 1—13. — URL: <http://www.mecs-press.org/>.

З таких позицій проблема управління науковими проєктами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок потребує нового рівня професійної рефлексії на основі адекватного сприйняття ризику як особливого методу пізнання та управління. Відтак розробка і впровадження методик оцінювання репутаційних ризиків та їх використання в системі вищої освіти вже сьогодні може принести значне підвищення якості у галузі науки й освіти України. Вибір стратегії оцінювання репутаційних ризиків та їх використання при управлінні науковими проєктами мають бути обумовлені масштабом системи вищої освіти, що проявляється в глибині та силі реакції взаємодії всіх зацікавлених сторін.

Спираючись на дослідження⁴⁰, у табл. 1 ми уточнили категорії репутаційних ризиків у контексті менеджменту наукових проєктів і запропонували можливі рівні реакції зацікавлених сторін разом із відповідними наслідками від них та можливі причини їх виникнення.

Таблиця 1. Категорії репутаційних ризиків в управлінні науковими проєктами

Категорії ризику		Джерела та фактори	Приклади
Культурний — уникнення ризиків	Правовий	Закони, стандарти, нормативні акти, антикорупційні програми	Корупція, шахрайство, хабарництво, порушення авторських прав
	Етичний	Правила етичної поведінки, кодекс академічної доброчесності. Принципи: чесності, довіри, справедливості, поваги, відповідальності, мужності*	Академічний плагіат, самоплагіат, фабрикавання, фальсифікація, списування, обман
Менеджмент — управління ризиками	Стратегічний	Рівень якості наукових досліджень	Втрата довіри до наукових результатів
	Операційний	Дидактичні засади управління науковими проєктами, методики і методи навчання	Нерелевантність наукових розвідок. Необ'єктивне оцінювання

⁴⁰ Кривда О.В. Джерела та детермінанти репутаційного ризику сучасного підприємства [Ел. ресурс] / О.В. Кривда // Економічний вісник НТУУ «КПІ»: зб. наук. пр. — 2019. — № 16. — С. 215—224. — Режим доступу: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/181853/181734>; Бондаренко В.Д. Правове регулювання розвитку сучасного освітньо-наукового середовища України / В.Д. Бондаренко // Наука і правоохорона. — 2019. — № 3 (45). — С. 7—12.

Закінчення табл. 1

Зовнішній — пом'якшення ризиків	Реляційний	Цільові вимоги та запити стейкхолдерів**. Планування напрямів роз- витку науки й освіти	Зниження рівня під- готовки фахівців
	Середовищ- ний	Непередбачені зміни: гло- бальні трансформації в освіті, тенденції у світово- му розвитку науки, галузе- ві тенденції, нові техноло- гії, форс-мажорні чинники	Загроза розвитку нау- ки і зниження якості освіти. Загроза існуванню і виживанню освітньо- наукової галузі

Джерело: *Професійна педагогіка: підручник [Ел. ресурс] / О.В. Грабовський, Л.В. Коломієць, О.С. Савельєва та ін. ; за заг. ред. А.В. Семенової. — Одеса : Бондаренко М.О., 2020. — 575 с. — Режим доступу: <http://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/5083>; ** Бондаренко В.Д. Правове регулювання розвитку сучасного освітньо-наукового середовища України / В.Д. Бондаренко // Наука і правоохорона. — 2019. — № 3 (45). — С. 7—12.

Нині правоохоронна діяльність переживає період значних змін як в оперативній тактиці, так і в організаційних структурах⁴¹. Упроваджуються нові ідеї щодо зниження злочинності та зміни стратегій короткострокової і довгострокової політики⁴² на тлі зростання рівня злочинності, нездатності традиційної, реактивної моделі поліцейської діяльності впоратися зі швидкими суспільними змінами, які розширили можливості організованої злочинності та проникнення злочинного середовища в систему суспільних відносин, сформували суспільний запит до поліції бути більш ефективною, що, у свою чергу, реалізовано в розвинених країнах через упровадження нової моделі поліцейської діяльності, керованої аналітичною розвідкою (*Intelligence-Led Policing — ILP*). У “суспільстві ризику” поліція розглядається як джерело даних з управління ризиками⁴³.

⁴¹ Бондаренко В.Д. Поліцейське капеланство в Україні: становлення, зміст діяльності, перспективи розвитку / В.Д. Бондаренко, М.О. Семенишин // Наука і правоохорона. — 2021. — № 4 (54). — С. 7—14; Швець Д.В. Рефлексія самоорганізації особистості майбутніх працівників поліції як умова розвитку психологічної резильєнтності [Ел. ресурс] / Д.В. Швець, О.О. Євдокімова, С.О. Ларіонов // Параметри якості вищої освіти офіцерів національної поліції за умов імперативу людиномірних сенсів (теорія і практика) : монографія / М.О. Семенишин та ін. — Розд. 5. — С. 175—202. — Юридика, 2023. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/ba00aae3-e0d0-4052-9d21-f764bec49e5e>.

⁴² Організаційно-правове забезпечення аналітичної роботи в системі МВС України (правоохоронний та безпековий аспекти) : монографія / О.Є. Користін, І.В. Парубочий, Л.М. Доля та ін. ; за заг. ред. проф. М.Г. Вербенського. — Київ : ДНДІ МВС України, 2019. — 344 с.; Корнієнко М.В. Сучасна парадигма протидії насильницьким злочинам щодо дітей : монографія / М.В. Корнієнко. — Одеса : Одеський держ. ун-т внутр. справ, 2021. — 371 с.

⁴³ Довідник керівника поліції — поліцейська діяльність, керована розвідувальною аналітикою. ІЛР : навч. посіб. / О.Є. Користін, Д.О. Пефтієв, С.В. Пеньков та ін. ; за заг. ред. М.Г. Вербенського. — Київ : Вид-во “Людмила”, 2019. — 120 с.

З огляду на викладене вище ЗВО системи МВС з особливими умовами навчання мають оперативно реагувати на означені виклики і при цьому підвищувати якість професійної підготовки майбутніх поліцейських⁴⁴, а водночас створювати якісний сучасний науковий та навчально-методичний контент з подальшим його впровадженням в освітній процес⁴⁵ і правоохоронну діяльність.

Зауважимо, що завданням дослідження складних систем і процесів часто є перевірка наявності та встановлення типу зв'язку між незалежними змінними (предикторами, факторами)⁴⁶, значення яких можуть змінюватися дослідником і мати певну задану похибку. Регресійний аналіз містить методи для побудови математичних моделей досліджуваних систем, методи визначення параметрів цих моделей та перевірку їх відповідності. Це передбачає, що регресія є лінійною комбінацією лінійно незалежних базисних функцій факторів з невідомими коефіцієнтами (параметрами). Важливо враховувати мультиколінеарність, яка викликає нестабільність обчислювальної процедури через високу обчислювальну похибку. В результаті інтерпретація результатів стає неможливою, а значення окремих коефіцієнтів — статистично незначущими. У деяких випадках для усунення мультиколінеарності пов'язані змінні по черзі виключаються, а результати порівнюються. Одним із методів є вибір найбільш значущих факторів у процесі поетапної регресії.

З таких позицій запропонований авторами аналіз категорій репутаційних ризиків в управлінні науковими проектами та рівнів реакції зацікавлених сторін разом з відповідними наслідками від них виступив підґрунтям для розробки покрокового алгоритму управління науковими проектами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок на ґрунті ризик-орієнтованого підходу⁴⁷, який наочно представлено у табл. 2.

⁴⁴ Корнієнко М.В. Основні засади публічного адміністрування освітньою сферою (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини) [Ел. ресурс] / М.В. Корнієнко // Порівняльно-аналітичне право. — 2020. — № 1. — С. 335—338. — Режим доступу: <http://rap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/1-1.pdf>.

⁴⁵ Семенова А.В. Людиномірність якості освіти: філософсько-методологічний вимір професійної підготовки офіцерів національної поліції України [Ел. ресурс] / А.В. Семенова, В.Д. Бондаренко, Т.М. Висоцька. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/4915>.

⁴⁶ Семенова А.В. Психопедагогічний супровід ефективного лідера ХХІ століття: синергетичний підхід [Ел. ресурс] / А.В. Семенова // ScienceRise: Pedagogical Education. — 2017. — № 7 (15). — С. 30—36. — Режим доступу: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2017.107966>.

⁴⁷ Гуменна О.В. Корпоративна культурна відповідальність як складова брендингу компанії в Україні [Ел. ресурс] / О.В. Гуменна, Н.І. Бедій // Наукові записки НаУКМА. — Сер.: Економічні науки. — 2022. — Т. 7, вип. 1. — С. 41—47. — Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b5e85c36-131c-40b0-890a-8cd0e14952d8/content>.

Таблиця 2. Покроковий алгоритм управління науковими проєктами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок

Послідовність впровадження	Рівень впровадження	Характеристики
Крок 1	Концепція розвитку ЗВО з особливими умовами навчання	Урахування кадрових можливостей НПП при стратегічному плануванні науково-дослідної, організаційно-методичної роботи
Крок 2	Корпоративна культура дотримання академічної доброчесності ЗВО з особливими умовами навчання	Корпоративна наукометрична культура, наукометрична культура вченого*
Крок 3	Створення наукового, навчально-методичного контенту	Оновлення навчально-методичного контенту для забезпечення освітніх компонент
Крок 4	Підготовка освічених фахівців у галузях права та цивільної безпеки, науково-педагогічних кадрів	Формування і розвиток умінь здійснювати науково-пошукову діяльність
Крок 5	Зовнішні комунікації ЗВО з особливими умовами навчання	Планування та реалізація ефективних наукових проєктів, удосконалення дослідницьких і управлінських здібностей

* Лабораторія Cybermetrics, яка щорічно формує рейтинг Webometrics, оприлюднила черговий Top Universities by Google Scholar Citations, що визначає найкращі університети за цитуваннями у профілях його науковців у Google Scholar. Він охоплює майже 5,5 тис. університетів світу, показник цитованості яких перевищує 1000 (серед них 99 українських, кількість цитувань яких становить від 1208 до 200 347). Порівняно з результатами попереднього випуску цього рейтингу (січень 2023) ОДУВС демонструє зростання кількості цитувань у Google Scholar на 2757, таким чином показник цитованості досяг 5821. Результати рейтингу Top Universities by Google Scholar Citations враховуються як індикатор “відкритість”/“прозорість” авторитетного рейтингу університетів світу Webometrics Ranking of World Universities, що оцінює показники активності університетів в інтернет-мережі. (Переглянути рейтинг можна за посиланням: <https://www.webometrics.info/en/transparent>.)

У такій перцепції результатом спільних зусиль авторського колективу стало видання навчально-методичного посібника “Менеджмент наукових проєктів та політика академічної доброчесності у схемах і таблицях”⁴⁸, зміст якого й відображає, на наше переконання, усі окреслені вище очікування соціуму та суб’єктів

⁴⁸ Менеджмент наукових проєктів та політика академічної доброчесності : навч.-метод. посіб. в схемах і таблицях [Ел. ресурс] / [О.І. Витяганець, Н.В. Домброван, О.О. Іванов та ін.] ; за заг.

науково-освітнього процесу закладів вищої освіти з особливими умовами навчання системи МВС. А методично-практичний аспект спрямовано на розробку та поліпшення дидактичних засад управління науковими проектами та забезпечення високого рівня академічної доброчесності, організаційно-керівну та фасилітаційну допомогу в написанні й оформленні дисертаційної роботи як кваліфікаційної наукової праці, наукових статей та підготовці презентацій для конференцій, наукових зборів тощо.

Резюмуючи зазначене, наголосимо, що пропонований читачу навчально-методичний посібник розроблено згідно з вимогами нормативно-правових документів, що обумовлюють саме підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня. Адже його основне призначення можна сформулювати так:

— сформулювати у здобувачів цілісну систему знань про методологію, методи й етапи менеджменту наукових проектів, що ґрунтується на принципах академічної доброчесності; навчитися концептуально аналізувати, узагальнювати та пояснювати наукові факти, будувати релевантну модель наукового дослідження; оволодіти методикою підготовки наукових доповідей, статей, тез;

— сприяти формуванню і розвитку вмінь здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати науковий світогляд, критичне мислення, творчий потенціал; планувати та втілювати ефективні наукові проекти, удосконалювати дослідницькі й управлінські здібності, дотримуючись найвищих стандартів культури академічної доброчесності та науково-педагогічної етики.

Змістове наповнення посібника вирізняється лаконічною унаочненою формою; йдеться про необхідний і достатній обсяг представлених схем і таблиць, що дозволяє читачу не лише швидко і легко опрацювати інформацію, а й зосередитися на головних аспектах менеджменту наукових проектів та академічної доброчесності. У посібнику пояснено мету та механізм оцінювання програмних результатів навчання освітньої компоненти, що сприяє умотивованому їх досягненню здобувачами. Тематичний план, програма та її окремі модулі тісно пов'язані з професійною галуззю здобувачів. Також уточнено мету кожної оцінюваної активності та причини вибору тієї чи іншої технології для вивчення елементів курсу. У виданні представлено різні види тестових, контрольних письмових та мультимедіа-завдань і запитань, виконуючи які, здобувач має можливість перевірити рівень засвоєння матеріалу та попрактикуватися у розвитку практичних навичок. А найголовніше — після виконання роботи (тобто після зовнішнього оцінювання за відповідними критеріями) самостійно поміркувати та оцінити власну роботу і роботу колег.

Посібник містить матеріали з практики, які в ідеалі, за задумом авторів, не тільки відповідають інтересам здобувачів PhD програм та їхніх керівників, а є

автентичними — тобто такими, що не були вигадані з навчальною метою, а взяті безпосередньо з практики. Адже саме такий підхід сприяє розвитку здобувачів як майбутніх професіоналів, здатних вирішувати реальні проблеми у своїй сфері, а не залишатися пасивними слухачами-читачами лекцій із гіпотетичними прикладами.

Автори намагалися максимально урізноманітнити дидактично-організаційну та інформаційну складові видання. Це стало можливим завдяки організації злагодженої командної роботи всього авторського колективу, оскільки пошук інформаційних кейсів і подальша їх презентація відбувалась як в оригінальному вигляді першоджерел, так і в різних трансформаційних форматах онлайн-курсу власного авторського контенту. Автори не обмежувались інтерактивними лекціями чи текстовими інструкціями. Крім них у посібнику є схематичні зображення, таблиці, творчі завдання тощо. Як засвідчує викладацький досвід, саме така різноманітність презентації матеріалу допомагає підтримувати увагу до теми та інтерес здобувачів до подальшого наукового пошуку та саморозвитку. Авторський колектив у процесі написання і підготовки видання до друку намагався методично і системно застосувати найкращі університетські практики та методики змішаного, дистанційного й очного форматів навчання, розробивши власний дизайн онлайн-курсу та викладання офлайн з уточненням того, які саме елементи курсів відрізняють викладача-новачка від експерта з онлайн-навчання та наукового керівника-майстра.

Зупинимося ще на одному аспекті пропонованого видання — на врахуванні загальноновизнаного факту про те, що експерта з онлайн-навчання від новачка відрізняє насамперед досвід, адже він знає, що зазвичай “спрацьовує” в онлайн-курсах з його дисципліни, а що ні. Важливо, що експерт “не тримається” за неефективні методики та технології. Наприклад, якщо в університетській системі управління навчальним контентом недостатньо можливостей, щоб зробити курс різноманітним, корисним та стимулюючим, експерт може залучати інші дидактичні ресурси. Якщо якась освітня технологія не допомагає досягти ключових для курсу результатів, педагог-майстер готовий відмовитись від неї. Новачку швидше за все бракує системи фахових знань, досвіду та часу, щоб вчасно виявити проблеми, побачити, що якийсь прийом “не працює”: він буде зайнятий адаптацією “свого” курсу до освітнього середовища. Тому на ранніх етапах новачки-викладачі потребують підтримки: глибока експертиза навчально-методичного комплексу освітньої компоненти і поради щодо його оновлення не означають, що викладач легко перетворить навчальні матеріали в “інноваційний цифровий контент”.

Саме колективне створення з подальшим комплексним обговоренням матеріалів посібника дозволило авторам органічно “пов’язати” матеріал освітньої компоненти із реальним життям та інтересами учасників освітнього процесу саме в аспекті методично-практичного розв’язання проблеми управління науковими

проєктами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок. Адже важливо не лише споживати запропонований контент, а й створювати та постійно оновлювати навчальні матеріали. Відтак типи завдань у книзі різні: із заданим форматом або на вибір, індивідуальні та групові, із синхронною командною роботою або без неї. Так, на глибоке переконання авторів, найефективнішими видами робіт для навчання здобувачів PhD у сучасних умовах є:

- створення “унаочнення історії питання” у цифрових форматах (наприклад, презентації) на теми, пов’язані одночасно з програмою курсу та з особистим досвідом, тематикою власного дослідження;
- візуальні презентації, які комбінують навчальний матеріал та самостійно проведені інтерв’ю з експертами-практиками, науковцями та викладачами;
- розробка дизайну для презентації ключових ідей електронного навчального посібника на тему курсу у вигляді веб-сторінки;
- підкаст на дві-три хвилини із презентацією рецензії на прочитану наукову статтю;
- регулярне написання та публікація у вигляді постів самостійних оцінно-рефлексивних суджень на тему курсу у відповідних групах соціальних мереж — інформаційні повідомлення, оприлюднення власного ставлення з посиланнями на нові матеріали та участь в онлайн-дискусіях.

Так, ефективність упровадження у процес навчання нових форматів — “підкастів” підтверджувалася вже у процесі роботи над виданням як авторами-здобувачами освіти, так і авторами-викладачами, експертами, практиками. Принагідно зауважимо, що один із викладачів — авторів посібника розповідав колегам, що отримав “неймовірні” відгуки, саме коли почав записувати і аналізувати свої лекції у новому на той момент форматі разом зі здобувачами.

Загальновизнаним сучасним освітнім трендом є так звані “живі курси” — тобто динамічні освітні компоненти, які постійно вдосконалюються, збагачуються новою інформацією, завданнями, методиками. Автори посібника у процесі роботи над виданням намагалися безупинно підтримувати зворотний зв’язок зі здобувачами, колегами-викладачами, експертами-практиками, науковцями з метою дізнатися “що?” і “як?” можливо ще покращити, організовуючи збір і аналіз інформації з різних джерел:

- здобувачі PhD заповнювали обов’язкові опитувальники “рефлексивні таблиці” за результатами занять. Ці таблиці допомогли з’ясувати їх ставлення до різних сторін особистісно-професійного науково-педагогічного становлення та розвитку;

- автори посібника — викладачі регулярно пропонували іншим колегам оцінити курси та окреслити напрями їх подальшого вдосконалення. Автори-здобувачі відправляли створені ними навчальні матеріали на зовнішнє оцінювання своїм одногрупникам із подальшим обговоренням у колі авторів. Такий

експертний підхід забезпечив методично-професійний розвиток як викладачів, так і здобувачів PhD програм.

Автори мають надію, що посібник буде корисний аспірантам і ад'юнктам усіх форм навчання, науково-педагогічним працівникам і всім тим освітянам, хто зацікавлений у розвитку саме культури академічної доброчесності. Логіка викладу фактичного матеріалу, обрана авторами, мабуть, буде зрозумілою не тільки фахівцям, а також цікава всім, кому не байдужа освіта України — наше майбутнє і майбутнє наших дітей. Переконані, що професійно-рефлексивний опис у післямові до посібника самого шляху створення цього видання буде дороговказом для підвищення викладацької майстерності та ефективності науково-педагогічної діяльності загалом. Автори сподіваються, що це видання буде надійним помічником усім тим, хто дбає про гідне майбутнє українського соціуму, його національну ідентичність, конкурентоспроможність в єдиній європейській родині, хто намагається зробити свій освітянський внесок у відбудову нашої країни.

Висновки

Запропоновані теоретико-методологічні й методико-практичні напрями розв'язання актуальних проблем управління науковими проектами в контексті академічної доброчесності покликані вирішувати завдання зменшення репутаційних ризиків вітчизняних наукових розвідок, що матимуть довгостроковий позитивний економічний ефект не тільки для науки й освіти, а також інших сфер життя в Україні.

Ризик-орієнтований підхід виступає методологічним підґрунтям конкретизації репутаційних ризиків в управлінні науковими проектами.

Оскільки, з одного боку, оцінювання ризику не є самостійною діяльністю і їй належить повністю інтегруватися в усі компоненти процесу управління, а з іншого, — регресія є лінійною комбінацією лінійно незалежних базисних функцій факторів з невідомими коефіцієнтами (параметрами), яка не з'ясовує істотний зв'язок, а є комплексним пошуком моделі цього зв'язку для передбачення майбутніх значень, теоретико-методологічний базис категорій репутаційних ризиків в управлінні науковими проектами визначено з конкретизацією відповідних джерел та факторів у контексті дотримання академічної доброчесності.

Згідно зі стандартом ISO 31000:2018, на основі циклу Шухарта — Демінга для управління якістю запропоновано покроковий алгоритм управління науковими проектами, який дозволяє ефективно керувати цією діяльністю на системній основі й виступає інтегрованою системою управління, створеною на ризик-орієнтованому підході. Загальна логіка цього алгоритму базується на проведеному регресивному лінійному аналізі складових репутаційних параметрів (принципи, структура, процес) ризик-менеджменту та перевірки їх відповіднос-

ті, а сам процес управління репутаційними ризиками стає невід'ємною складовою цілісної стратегії розвитку ЗВО.

Для прогнозування зменшення рівня загроз у сфері дотримання академічної доброчесності та досягнення позитивної репутації й утримання її на відповідному рівні майбутніми PhD важливо було не завершити аналіз зовнішніх та внутрішніх джерел і факторів (можливостей/вразливостей) з їх описовою характеристикою (статистикою), а послідовно аналізуючи і порівнюючи *предиктори* (від англ. *Predictor* — прогностичний параметр; засіб прогнозування) репутаційних загроз для кожного з п'яти кроків запропонованого авторами алгоритму, ідентифікувати та оцінити їх за допомогою системи можливостей/вразливостей у сфері управління науковими проектами в ЗВО з особливими умовами навчання системи МВС шляхом побудови відповідної моделі *прогнозованих репутаційних загроз* (характеристик-прикладів для кожної категорії ризиків).

Застосовуючи модель лінійної регресії, методом поступового включення/виключення та пошуку відповідних підмножин, можна визначити оптимальну залежність окремої загрози у сфері управління науковими проектами від змінних, що характеризує можливості або вразливості дотримання академічної доброчесності й умовно складається:

1) із загального переліку показників, що характеризують вразливість у сфері антикорупційної діяльності та політики академічної доброчесності в Україні, де ключовим предиктором зниження ризику поширення загрози є *нормативно-правовий*, тобто *організаційно-відомчий* рівень моніторингу для Крок 1. “Концепція розвитку ЗВО з особливими умовами навчання” та Крок 2. “Корпоративна культура дотримання академічної доброчесності ЗВО з особливими умовами навчання” покрокового алгоритму управління науковими проектами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок;

2) переліку показників *процесуально-методичного* рівня організації освітньо-наукового процесу в ЗВО з особливими умовами навчання, що характеризують спроможність у сфері *науково-аналітичної* та *дидактико-методичної* підтримки, два ключових предиктори для зниження ризику поширення загрози у сфері управління науковими проектами: Крок 3. “Створення наукового, навчально-методичного контенту” та Крок 4. “Підготовка освічених фахівців у галузях “Права” та “Цивільної безпеки”, науково-педагогічних кадрів”;

3) переліку показників провідних предикторів, що характеризують загалом можливості системи МВС для зниження ризику загрози щодо об'єктивної відповідності *цільовим вимогам* та *запитам зовнішніх стейкхолдерів* — підвищення рівня довіри до органів державної влади, системи МВС загалом і Національної поліції зокрема: Крок 5. “Зовнішні комунікації ЗВО з особливими умовами навчання”.

Процедури ідентифікації та оцінювання означених предикторів репутаційних загроз у сфері управління науковими проєктами в ЗВО з особливими умовами навчання системи МВС дозволили зробити висновок, що досягнення позитивної репутації вітчизняних наукових розвідок та утримання її на високому рівні академічної доброчесності можливе лише за умов використання покрокового алгоритму управління науковими проєктами. Також означений ракурс проведення дослідження засвідчив необхідність посилення уваги до *процесуально-методичних* предикторів репутаційних загроз та обумовив нагальну потребу в удосконаленні дидактичних засад управління науковими проєктами і методично-практичного забезпечення організаційно-керівної та фасилітаційної допомоги у написанні й оформленні дисертаційних досліджень.

Результатом проведеної роботи авторів стало видання навчально-методичного посібника “Менеджмент наукових проєктів та політика академічної доброчесності у схемах і таблицях”, зміст якого й відображає цільові очікування соціуму та суб’єктів освітньо-наукового процесу закладів вищої освіти з особливими умовами навчання системи МВС, виступаючи комплексною основою навчально-методичної системи у сфері управління науковими проєктами з можливістю дотримуватись високих рівнів академічної доброчесності і, тим самим, зменшити репутаційні ризики/вразливості наукових розвідок. Адже матеріал посібника органічно ґрунтується на інтересах та реальних прикладах учасників освітнього процесу саме в аспекті методично-практичного розв’язання проблеми управління науковими проєктами в контексті академічної доброчесності та репутаційних параметрів вітчизняних наукових розвідок. А означене, у кінцевому рахунку, також підвищуватиме рівень довіри громадян до ЗВО з особливими умовами навчання та якість підготовки фахівців у галузях “Права” та “Цивільної безпеки”; рівень довіри до органів державної влади, системи МВС загалом і Національної поліції зокрема.

Перспективними напрямками подальших досліджень є: розробка методики прогнозування репутаційних ризиків в управлінні системою освіти, зокрема аналіз потенційних збитків, завданих системі вищої освіти внаслідок погіршення ділової наукової репутації керівників; дослідження особливостей мотивації для управлінців у цьому виді освітньо-професійної діяльності; вивчення структури та перспектив становлення і підтримки на високому рівні репутації освітньо-наукових середовищ; дослідження в царині запровадження процедури оцінювання корпоративної наукометричної культури та поглиблення аналізу її впливу на сучасні пропозиції грантових програм із визначенням потенційних економічних можливостей для науково-освітньої діяльності ЗВО.

Список використаних джерел:

1. Академічна доброчесність. Аналітичний звіт та рекомендації (2018) : аналітична записка / Проект “Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні “Взаємодія!” USAID [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/Analitichna-zapyska-akademichna-dobrochesnist.pdf>.

2. Антикорупційна програма Міністерства внутрішніх справ України на 2020—2022 роки [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://mvs.gov.ua/uk/prevention-corruption/onovlena-antikorupciina-programa-mvs-ukrayini-na-2020-2022-roki/antikorupciina-programa-ministerstva-vnutrisnix-sprav-ukrayini-na-2020-2022-roki-stanom-na-10052022>.
3. Антикорупційна програма Одеського державного університету внутрішніх справ на 2023—2025 роки [Ел. ресурс]. — Режим доступу: https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Антикорупційна_програма_ОДУВС_на_2023_2025_роки_.pdf.
4. Бондаренко В.Д. Правове регулювання розвитку сучасного освітньо-наукового середовища України / В.Д. Бондаренко // Наука і правоохорона. — 2019. — № 3 (45). — С. 7—12.
5. Бондаренко В.Д. Поліцейське капеланство в Україні: становлення, зміст діяльності, перспективи розвитку / В.Д. Бондаренко, М.О. Семенишин // Наука і правоохорона. — 2021. — № 4 (54). — С. 7—14.
6. Гош О. Репутаційні ризики: новий погляд на проблему [Ел. ресурс] / Олексій Гош // Reputation Capital Group. — Режим доступу: <https://reputationcapital.blog/2021/06/reputacionnye-riski-novyy-vzglyad-na-problemu/?lang=uk>.
7. Гуменна О.В. Корпоративна культурна відповідальність як складова брендингу компанії в Україні [Ел. ресурс] / О.В. Гуменна, Н.І. Бедій // Наукові записки НаУКМА. — Сер.: Економічні науки. — 2022. — Т. 7, вип. 1. — С. 41—47. — Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b5e85c36-131c-40b0-890a-8cd0e14952d8/content>.
8. Довідник керівника поліції — поліцейська діяльність, керована розвідувальною аналітикою. ІЛР : навч. посіб. / О.Є. Користін, Д.О. Пефтієв, С.В. Пенюков та ін. ; за заг. ред. М.Г. Вербенського. — Київ : Вид-во “Людмила”, 2019. — 120 с.
9. Кодекс академічної доброчесності Одеського державного університету внутрішніх справ [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-ODUVS-.pdf>.
10. Конвенція Організації Об’єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000 [Ел. ресурс] : ратифікована Законом України від 04.02.2004 № 1433-IV. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text.
11. Конвенція Організації Об’єднаних Націй проти корупції [Ел. ресурс] : ратифіковано Законом України від 18.10.2006 № 251-V. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.
12. Конвенція Ради Європи про кримінальну відповідальність за корупцію [Ел. ресурс] : ратифікована із заявою Законом України від 18.10.2006 № 252-V. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.
13. Користін О.Є. Методологічні засади оцінювання ризиків у правоохоронній діяльності / Олександр Євгенійович Користін, Наталія Петрівна Свиридчук // Наука і правоохорона. — 2020. — № 3 (49). — С. 191—197.
14. Корнієнко М.В. Сучасна парадигма протидії насильницьким злочинам щодо дітей : монографія / М.В. Корнієнко. — Одеса : Одеський. держ. ун-т внутр. справ, 2021. — 371 с.
15. Корнієнко М.В. Основні засади публічного адміністрування освітньою сферою (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини) [Ел. ресурс] / М.В. Корнієнко // Порівняльно-аналітичне право. — 2020. — № 1. — С. 335—338. — Режим доступу: <http://par-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/1-1.pdf>.
16. Кривда О.В. Джерела та детермінанти репутаційного ризику сучасного підприємства [Ел. ресурс] / О.В. Кривда // Економічний вісник НТУУ “КПІ” : зб. наук. пр. — 2019. — № 16. — С. 215—224. — Режим доступу: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/181853/181734>.
17. Менеджмент наукових проектів та політика академічної доброчесності : навч.-метод. посіб. в схемах і таблицях [Ел. ресурс] / [О.І. Витяганець, Н.В. Домброван, О.О. Іванов та ін.] ; за заг. ред. М.В. Корнієнка, А.В. Семенової. — Одеса : ОДУВС, 2023. — 364 с. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/dc9d839b-09aa-40a4-9103-29a52a6ae>.

18. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб : схвалений Резолюцією від 23.07.1996 № 995_788 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text.
19. Огляд міжнародних стандартів з управління ризиками 10.08.2018 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://orpb.com.ua/news/oglyad-mizhnarodnyh-standartiv-z-upravlinnya-ryzykamy>.
20. Організаційно-правове забезпечення аналітичної роботи в системі МВС України (правовохоронний та безпековий аспекти) : монографія / О.Є. Користін, І.В. Парубочий, Л.М. Доля та ін. ; за заг. ред. проф. М.Г. Вербенського. — Київ : ДНДІ МВС України, 2019. — 344 с.
21. Параметри якості вищої освіти офіцерів Національної поліції за умов імперативу людиномірних сенсів (теорія і практика) : монографія [Ел. ресурс] / М.О. Семенишин, А.В. Семенова, І.В. Клименко та ін. — Одеса : Юридика, 2023. — 440 с. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/ba00aae3-e0d0-4052-9d21-f764bec49e5e>.
22. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських [Ел. ресурс] : наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>.
23. Про затвердження Положення про вищі навчальні заклади МВС : наказ МВС України від 14.02.2008 № 62 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0193-08#Text>.
24. Про затвердження Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023—2027 роки [Ел. ресурс] : Указ Президента України від 11.05.2023 № 273. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text>.
25. Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС : наказ МВС України від 14.02.2008 № 69 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0069320-08#Text>.
26. Про затвердження Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів МВС : наказ МВС України від 07.09.2009 № 381 [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0911-09#Text>.
27. Резолюція Ради Європи (97) 24 про двадцять принципів боротьби з корупцією [Ел. ресурс] : прийнята Комітетом міністрів 06.11.1997 на 101-й сесії. — Режим доступу: <http://nkkspk.com.ua/UK/rezolyuciya-97-24-komiteta-ministrov-soveta-evropy-o-dvadcati-principax-borby-s-korupciej/>.
28. Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів державам — членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців [Ел. ресурс] : прийнята Кабінетом міністрів Ради Європи 11.05.2000 на 106-й сесії. — Режим доступу: https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/Rekomend_poved_DS.pdf.
29. Репутаційна економіка: головні факти про епоху, в якій ми живемо [Ел. ресурс] / Reputation Capital Group. — Режим доступу: <https://reputationcapital.blog/2021/03/reputatsiina-ekonomika-holovni-fakty-pro-epokhu-v-iakii-my-zhyvemo/?lang=uk>.
30. Семенова А.В. Людиномірність якості освіти: філософсько-методологічний вимір професійної підготовки офіцерів національної поліції України [Ел. ресурс] / А.В. Семенова, В.Д. Бондаренко, Т.М. Висоцька. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/4915>.
31. Семенова А.В. Психопедагогічний супровід ефективного лідера XXI століття: синергетичний підхід [Ел. ресурс] / А.В. Семенова // ScienceRise: Pedagogical Education. — 2017. — № 7 (15). — С. 30—36. — Режим доступу: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2017.107966>.
32. Сіфоров О.І. Особливості освітнього процесу в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання / О.І. Сіфоров // Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання: правовий статус та особливості функціонування [Ел. ресурс] : матеріали Всеукр. науково-пед. конф. з підвищення кваліфікації. 1 травня — 11 червня 2023 року. — Одеса : Гельветика, 2023. — С. 89—93. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/5608>.

33. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією [Ел. ресурс] : ратифікована Законом України від 16.03.2005 № 2476-IV. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.

34. Швець Д.В. Рефлексія самоорганізації особистості майбутніх працівників поліції як умова розвитку психологічної резильєнтності [Ел. ресурс] / Д.В. Швець, О.О. Євдокімова, С.О. Ларіонов // Параметри якості вищої освіти офіцерів національної поліції за умов імперативу людино-мірних сенсів (теорія і практика) : монографія / М.О. Семенишин та ін. — Розд. 5. — С. 175—202. — Юридика, 2023. — Режим доступу: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/ba00aae3-e0d0-4052-9d21-f764bec49e5e>.

35. Bondarenko V. Processes of reforming the educational policy of Ukraine and the countries of the European Union: a comparative analysis [El. resource] / Victor Bondarenko, Alla Semenova, Tamara Vysotska // EUREKA: Social and Humanities. — 2021. — № 6. — Nov. 30. — P. 52—67. — URL: <https://ssrn.com/abstract=3982238>.

36. Bondarenko V. Targets of strategic development of educational policy of Ukraine under integration into the European educational area: social and personal dimensions of cultural and historical integrity [El. resource] / Victor Bondarenko, Alla Semenova // Education: Modern Discourses. — 2020. — № 3. — P. 13—26. — URL: <https://doi.org/10.37472/2617-310>.

37. Brady A. Corporate Reputation. Perspectives of Measuring and Managing a Principal Risk / A. Brady, G. Honey // The Chartered Institute of Management Accountants. — London, 2007. — P. 19—23.

38. Future of Jobs Report. 2023. World Economic Forum [El. resource]. — URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf.

39. Global Corporate Reputation Scores Continue to Decline According to the 2023 Global RepTrak(R) 100 from The RepTrak Company. April 3, 2023 [El. resource]. — URL: <https://www.accesswire.com/747108/Global-Corporate-Reputation-Scores-Continue-to-Decline-According-to-the-2023-Global-RepTrakR-100-from-The-RepTrak-Company>.

40. Honey G. Guide to Reputation Risk / G. Honey, A. Short // Gower Publishing, England-USA, 2009.

41. Risk Forecasting of Data Confidentiality Breach Using Linear Regression Algorithm [El. resource] / Korystin Oleksandr, Nataliia Svyrydiuk, Mitina Olena // MECS I.J. Computer Network and Information Security. — 2022. — № 4. — P. 1—13. — URL: <http://www.mecs-press.org/>.

Надійшла до редакції 03.08.2023

Dmytro Shvets, Maksym Korniyenko, Mykola Semenyshyn, Alla Semenova, Viktor Bondarenko. *The Problem of Management of Scientific Projects in the Context of Academic Charity and Reputation Parameters of Domestic Scientific Intelligence*

The article substantiates the theoretical-methodological and methodological-practical directions for solving the current problems of managing scientific projects in the context of academic integrity, which are designed to solve the task of reducing the reputational risks of domestic scientific intelligence, which will have a long-term positive economic effect not only for science and education, as well as other spheres of life in Ukraine; the essence of the risk-oriented approach, which acts as a methodological basis for the specification of reputational risks in the management of scientific projects, is revealed. It is proved that the optimal dependence of a separate reputational threat in the field of scientific project management characterizes the possibilities or vulnerabilities of observing academic integrity and consists of a corresponding list of indicators. In this aspect, the step-by-step algorithm of scientific project management and practical ways of its implementation are characterized in the perspective of increased attention to procedur-

al and methodical predictors of reputational threats; it is determined by the possibility of improving didactic principles of scientific project management and methodical and practical provision of organizational, management and facilitation assistance in writing and design of dissertation studies. The constructiveness of the approaches is demonstrated in the integral combination and use of the latest scientific achievements on the example of the implementation of the author's study guide "Management of scientific projects and the policy of academic integrity in schemes and tables", the content of which reflects both the target expectations of society and the subjects of the educational and scientific process of higher education institutions education with special training conditions of the Ministry of Internal Affairs system, acting as a comprehensive basis of the educational and methodological system in the field of scientific project management with the ability to maintain high levels of academic integrity.

Key words: *management of scientific projects, reputational risks, academic integrity, scientometric culture of the researcher, quality parameters of higher education, anti-corruption program.*

CONTENTS

THE PRESS SERVICE OF THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE INFORMS	3
EDUCATION AND SOCIETY	
Vasyl Shynkaruk. Implementation of Pedagogical Innovations into the Educational Process of Higher Education Institution under the Conditions of Martial Law	7
Dmytro Shvets, Maksym Korniyenko, Mykola Semenyshyn, Alla Semenova, Viktor Bondarenko. The Problem of Management of Scientific Projects in the Context of Academic Charity and Reputation Parameters of Domestic Scientific Intelligence	20
SCIENTISTS ANALYSE	
Vasyl Hubarets. Higher Education: Contemporary Translation and Editorial Support of Reproduced Texts.....	48
Kostiantyn Korsak, Larysa Lyashenko. Origins of the Inaccuracy of Internet Data about the Past of Ukrainians	58
Georgii Pocheptsov. Propaganda Strengthens and Weakens the State at the Same Time.....	72
Valerii Shvets. Why Does Ukraine Need Nuclear Weapons?	80
MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGY	
Jurii Matviienko, Svitlana Nestulya, Svitlana Shara. Use of Immersive Technologies at Work with Children with Special Educational Needs	84
Higher Education and Science: the Survey of Periodicals	95
The List of the articles and another materials published in the journal “Higher School” in 2022.....	124

Founder — The Ministry of education and science of Ukraine.

Publisher — Znannia Publishing Ltd.

Editorial Board: Kazymyr Levkivskyi, Kali Abdiev, Viktor Andrushchenko, Viktor Bazylevych, Volodymyr Bondar, Leonid Huberskyi, Roman Dodonov, Mykola Yevtukh, Taiana-Lidiia Deorditsa, Tetiana Kolomoets, Anatolii Konverskyi, Vasyl Kremen, Anatolii Kuzminskyi, Vasyl Kusherets, Ivan Nadolnyi, Ivan Prokopenko, Oleksandr Tymoshchuk, Olena Shevniuk, Vasyl Shynkaruk, Valentyn Shcherbyna.

Редакційна колегія: Казимир Левківський (кандидат історичних наук, професор) — головний редактор, Калі Абдієв (доктор педагогічних наук, професор), Віктор Андрущенко (доктор філософських наук, професор, член-кор. НАН України), Віктор Базилевич (доктор економічних наук, професор, член-кор. НАН України), Володимир Бондар (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Леонід Губерський (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Таяна-Лідія Деордіца (доктор педагогічних наук), Роман Додонов (доктор філософських наук, професор), Микола Євтух (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Тетяна Коломoeць (доктор юридичних наук, професор), Анатолій Конверський (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Василь Кремень (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Анатолій Кузьмінський (доктор педагогічних наук, професор, член-кор. НАПН України), Василь Кушерець (доктор філософських наук, професор, член-кор. НАПН України), Іван Надольний (доктор філософських наук, професор), Іван Прокопенко (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Олена Шевнюк (доктор педагогічних наук, професор), Василь Шинкарук (доктор філологічних наук, професор, член Національної спілки журналістів України), Валентин Щербина (доктор юридичних наук, професор).